

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-10-29
Besvaras senast
2014-11-20

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:86 Vårdval

De privata företagen i vården och omsorgen tar i dag emot en tredjedel av alla besök i den landstingsfinansierade vården, ännu fler om man ser enbart till primärvården. De privata vårdgivarna är i dag en självklar del av sjukvårdssverige, både för patienter, anhöriga och personal.

Den bild som målats upp både före, under och efter valrörelsen av nuvarande regeringspartier stämmer dåligt med verkligheten. Väljarna har låtit tro att detta är en bransch som domineras av stora företag med säte i skatteparadis som gör höga vinster. Sanningen är den att av de ca 11 000 privata företag som nu verkar inom vården och omsorgen i Sverige är hela 93 procent små företag med upp till 20 anställda. Dessa företag har startats av människor verksamma i vården som vill sina patienters bästa men tröttnat på att styras av ett landsting eller en kommun som inte är närvarande i verksamheten. De har tagit en stor risk och startat ett eget företag tillsammans med sina medarbetare på den vårdenhetsenhet där man tidigare arbetat för kommunen.

Och utvecklingen har gått fort. I dag är 160 000 personer anställda i ett privat vård- eller omsorgsföretag! Den 6 oktober presenterade regeringen tillsammans med Vänsterpartiet sin överenskommelse om en välfärd utan vinstintresse. Många hade nog hoppats på klarhet om vad som skulle gälla framöver men redan på presskonferensen ökade förvirringen när Ulla Andersson (V) presenterade detaljer som saknades i överenskommelsen, något som ni inte heller lyckats förtydliga under tiden efter presskonferensen. Men framför allt hänvisades till en utredning som skulle vara klar först i mars 2016!

Detta innebär alltså ytterligare en lång tid av osäkerhet för 11 000 företag och 160 000 anställda, en osäkerhet som rimligen innebär tunga samtal vid middagsbordet, magont och oro för framtiden.

Det har under valrörelsen, från nuvarande regeringspartier, låtit som att de privata vårdföretagen ska bort och att den offentliga vården kommer att ta vid där de privata försvinner. Det är dock långt ifrån säkert. Varje kommun eller landsting har själva att bestämma om de vill fortsätta med egen verksamhet där de privata verkat eller hänvisa deras patienter till annan vårdenhetsenhet i sin egen organisation. Det finns ingen som helst garanti för att anställda hos privata vårdgivare får jobb hos kommunen eller landstinget, om de ens vill det. I norra Jämtland har Nya Närvården lyckats etablera tre hälsocentraler med fast

läkarbemanning och nöjda patienter där landstinget under många år misslyckats. Nya Närvården har knappt hälften av kommunens invånare listade hos sig. Personalen är nöjd och engagerad i sin arbetsplats. Men nu är osäkerheten stor. Expansionsplaner läggs på is. Både personal och patienter är alltför väl medvetna om den jämtländska landstingsledningens inställning till privata vårdgivare nu när det är upp till dem att bevilja eller förkasta alternativ i vården.

Samtidigt som ni skapar en stor otrygghet för så många anställda i Sverige beskriver Sveriges Kommuner och Landsting ett läge där det behövs ytterligare 225 000 anställda i vården inom tio år. Man kan anta att den situation ni skapar inte heller direkt kommer att öka antalet sökande till de vårdrelaterade utbildningarna.

Mina frågor till statsrådet Gabriel Wikström är:

På vilket sätt tänker statsrådet säkerställa att de många duktiga människor som i dag är anställda i de privata vårdföretagen inte söker sig bort från sektorn i och med den otrygghet ni skapar?

Har statsrådet gjort ställningstagandet att det skulle vara en välkommen utveckling att de privata vårdföretagarna blir färre?

Kan statsrådet ange en skälig nivå för vinstuttag i ett privat vårdföretag?

Har statsrådet gjort ställningstagandet att det är föredra att det i en gles kommun finns en stor offentligt driven avlägsen hälsocentral eller flera mindre, privat drivna hälsocentraler nära invånarna?

Är syftet med statsrådets och regeringens planerade reform att medborgarna ska ha en mer tillgänglig vård med högre kvalitet till oförändrad kostnad?

Menar statsrådet att färre privata innovativa vårdföretag ska kunna medverka till att uppnå det syftet?

Vilka garantier finns det enligt statsrådets bedömning att det totala antalet vårdgivare inte blir avsevärt färre när det blir upp till varje kommun eller landsting att tillåta alternativa utförare? Arbetsgivarna riskerar att blir färre, patienterna kan få längre avstånd till närmaste vårdcentral och köerna kommer

att öka när allt fler ska få vård hos allt färre.

Hur tänker statsrådet se till att inte antalet sökande till de vårdrelaterade utbildningarna minskar på grund av den osäkerhet för deras framtida arbetsmarknad som skapats, i ett läge när de sökande behöver bli många fler, inte färre?

.....

Per Åsling (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin